

ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ἔτρεξαν κοντὰ στοὺς καταχτητὲς τὰ φιλόδοξα καὶ ἰδιοτελεῖ καθάρματα.

Ἐτρεξαν πρῶτα - πρῶτα οἱ Τσολάκογλοι, οἱ Μπάκοι, οἱ Γκοτζαμάνηδες, οἱ Καραμάνοι, στρατηγοὶ ἀπάτριδες, πολιτικάντηδες, τυχοδιῶχτες. Μὲ τὴν πρόφαση νὰ περισώσουνε τάχα κάτι ἀπὸ τὴν καταστροφή, μὰ στὴν πραγματικότητα γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἀξιώματα, πρωτοκαθεδρίες, φαγοπότια, ρεμουῦλες γιὰ τὸν ἑαυτό τους, τοὺς συγγενεῖς τους καὶ τοὺς φίλους τους, ἐδέχθησαν νὰ κυλιοῦνται καθημερινὰ στὴ λάσπη τῆς προδοσιᾶς, νὰ κοφομεσιάζονται, νὰ ὑποβοηθοῦνε τὴ λεηλασία καὶ τὴν ἐρήμωση τῆς χώρας τους καὶ νὰ δίνουνε πρόσχημα νομιμότητας σ' ὅλα τὰ ἄτιμα κακουργήματα τῶν κατακτητῶν, νὰ τὰ κρύβουν ἀπὸ τὸ λαὸ καὶ νὰ παρουσιάζουν καὶ τὸν ἴδιο τὸ λαὸ πῶς ἀπυδέχεται, πῶς ἐγκρίνει, πῶς εἶναι τάχα ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν ἐκμηδένισή του καὶ ἀπὸ τὴ σκλαβιά του. Ἐνας ὑπουργὸς εἶχε κάποτε τὴν ἀναισχυντία νὰ πεῖ σὲ φίλους του ποὺ τὸν ρωτήσανε πῶς μένει στὴν κυβέρνηση ἀφοῦ ὁ λαὸς πεθαίνει στοὺς δρόμους ἀπὸ τὴν πείνα: «Ἐγὼ ἔχω τὸ αὐτοκίνητό μου. Καλὰ τρώγω καὶ πίνω. Ὁ λαὸς, ποὺ ἤθελε πόλεμο, ἄς βγάλει τώρα τὰ μάτια του».

Αὐτὰ λοιπὸν τὰ φιλόδοξα καὶ ἰδιοτελεῖ καθάρματα κρύβουν ἀπὸ τὸ λαὸ ὅλα τὰ ἐγκλήματα τῶν κατακτητῶν, τοὺς παρουσιάζουν γιὰ εὐεργέτες τοῦ λαοῦ, τοὺς καῖνε λιβανωτό, γιὰτὶ τάχα μᾶς ἔστειλαν δέκα κουτιά γάλα, τὴ στιγμή ποὺ μᾶς ἀπογυμνώνουν ἀπὸ ὅλα μας τὰ ἀγαθὰ. Αὐτοὶ κρύβουν ἀπὸ τὸ λαὸ πῶς ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη κατακυρώθηκαν στοὺς Βουλγάρους φασίστες καὶ ρημάζεται ἀπ' αὐτούς, πῶς τὴν Ἡπειρο τὴν προορίζουν γιὰ τὴν Ἰταλικὴ Ἀλβανία, πῶς τὰ Ἐφτάνησα καὶ τὶς Κυκλάδες τὶς προσαρτήσανε κιόλας οἱ Ἴταλοί. Αὐτοὶ κρύβουν ἀπ' τὸ

λαὸ τὶς σφαγές, τὶς λεηλασίες, τὴν πυρπόληση τῶν χωριῶν, τὶς χιλιάδες τοὺς φόνους, τὶς φυλακίσεις, τὶς ἐξορίες, τοὺς σκοτωμοὺς τῶν ὁμήρων. Αὐτοὶ συγκεντρώνουν καὶ δεσμεύουν τὰ προϊόντα μας γιὰ νὰ τὰ βρίσκουν ἔτοιμα νὰ τὰ λεηλατοῦν οἱ ξένοι, αὐτοὶ κρύβουν ἀπὸ τὸ λαὸ τὰ δισεκατομμύρια ποὺ μᾶς παίρνουνε κάθε μῆνα οἱ γκάγκστερς ἐκμηδενίζοντας τὶς δραχμές μας. Αὐτοὶ κρύβουν ἀπὸ τὸ λαὸ πὺς ἐμεῖς χρηματοδοτοῦμε καὶ τροφοδοτοῦμε τὴν ἐκστρατεία τῆς Λιβύης. Αὐτοὶ ἐτοιμάζονται νὰ μᾶς ἐπιστρατέψουνε κιόλας, νὰ μᾶς βάλουνε νὰ σκάβουμε δρόμους στὸ ἀνατολικὸ μέτωπο ἢ κάπου ἄλλοῦ καὶ νὰ στείλουνε τὰ παιδιὰ μας νὰ πεθάνουνε στὶς παγωμένες ρούσικες στέππες, πολεμώντας κατὰ τῶν ἀπελευθερωτῶν μας.

Γύρω ἀπὸ αὐτὰ τὰ φιλόδοξα καὶ ἰδιοτελεῖ «καθάρματα» — τὸν τίτλο τὸν τιμητικὸ τοὺς τὸν ἔδωκε βλέπετε ὁ ἴδιος ὁ πάτρωνάς τους — ὀργιάζουνε πάνω στὸ πτώμα τῆς δυστυχισμένης Ἑλλάδος, ρουσφετολογοῦν, ἐπιδιώκουν ἀξιώματα, θέσεις καὶ πηγές πλουτισμοῦ ἕνα πλῆθος ἀπὸ ἄλλα καθάρματα. Πρῶτα-πρῶτα οἱ «Γερμανόφιλοι», οἱ «Ἰταλόφιλοι» οἱ «ἐκ πεποιθήσεως φασισταὶ καὶ ἐθνικοσοσιαλισταί», οἱ Γιοκαρίνηδες, οἱ Βλαβιανοὶ καὶ οἱ Παμπουκάδες καὶ οἱ Λοτίτσηδες καὶ οἱ Τραυλοὶ, ποὺ ἅμα τοὺς πεῖς νὰ πᾶνε, λοιπόν, οἱ ἴδιο ὡς ἐθελοντὲς στὸ ρούσικο μέτωπο γιὰ νὰ πολεμήσουνε γιὰ «τὰς πεποιθήσεις των» παθαίνουν ἀγιάτρευτη μουγκαμάρα. Καὶ γύρω ἀπὸ τοὺς ἀρχιπροδότες Τσολάκογλους ἔχουνε συγκροτήσει τὶς συμμορίες τους τὰ «τσακάλια», ὅλοι οἱ ἀσυνείδητοι μεγαλοκαρχαρίες τῶν θολῶν νερῶν, οἱ σπεκουλάντηδες, οἱ μεγαλοεπιχειρηματίες, οἱ ἐργολάβοι, οἱ μεσάζοντες, οἱ «οἰκονομικῶς συνεργαζόμενοι μετὰ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς». Τὰ διακόσια δισεκατομμύρια δραχμές ποὺ κυκλοφοροῦν αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὴν Ἑλλάδα, δὲν ἐβγῆκαν ὄξω ἀπὸ τὸν τόπο μας. Εἰ-

και ἔδω μέσα. Ποιὸς τὰ ἔχει; Ποῦ πῆγαν; Μὰ ἀπὸ τὰ χέρια αὐτῶν πέρασαν. Μετατράπηκαν σὲ πολυκατοικίες, τὲ πλούσια χτήματα, σὲ βίλλες, σὲ διαμαντικά, σὲ μπριλλάντια, σὲ χρυσὲς λίρες, σὲ ἔπιπλα, σὲ μπιμπελό, σὲ γουναρικά, σὲ χαλιὰ πού σωριάζονται στὰ σπίτια τους. Ὅ,τι πουλάει ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς γιὰ νὰ φτωχοζήσει, τὸ ρολοῖ του, τὸ χαλί του, τὴ βέρα του, τὸ κόσμημα τῆς γυναίκας του, τὴν εἰκόνα, ὅλα πέρασαν στὰ χέρια τῶν τσακαλιῶν. Αὐτοὶ κάνουν ὅλες τὶς μεγάλες βρώμικες ἐπιχειρήσεις σὲ συνεργασία μὲ ὑπουργοὺς καὶ μὲ ξένους. Αὐτοὶ εἶναι οἱ πραγματικοὶ δημιουργοὶ τῆς μαύρης ἀγορᾶς καὶ ὄχι ὁ φτωχὸς μεταπωλητὴς, πού προσπαθεῖ νὰ ζήσει τὴν οἰκογένειά του πουλώνοντας πέντε ὀκάδες τομάτες ἢ τρεῖς ὀκάδες μαρίδα. Καὶ ὅμως, ἡ κυβέρνησις κυνηγᾷ ἐτούτους ἔδω τοὺς φτωχοὺς βιοπαλαιστὲς, καὶ κανένα, μὰ κανένα «τσακάλι» δὲν ἐτόλμησε νὰ θίξει. Μὰ πῶς νὰ τὸ θίξει; Εἶναι κοινοὶ συμμορίτες μαζί τους καὶ τρῶνε κάθε μέρα στὰ πλούσια τραπέζια τους. Οἱ προδότες καὶ τὰ τσακάλια ἄνοιξαν τὸ δρόμο στὴν ἠθικὴ ἐξαχρείωσις. Καὶ ξεφύτρωσαν ἔτσι ὅλα τὰ συχαμερὰ καὶ βρωμερὰ σκουλήκια τῆς ἠθικῆς ἐξαχρείωσις: οἱ φραγκολεβαντῖνοι καὶ οἱ ντόπιοι χαφιέδες καὶ καταδότες πού ἐπλημμύρισαν τὰ γραφεῖα τῆς Γκεσταπό καὶ τῶν καραμπινιέρων μὲ καταγγελίες καὶ συκοφαντίες ἐναντίον πλήθους κόσμου. Αὐτοὶ ἄνοιξαν τὸ δρόμο τῆς ἄτιμης προδοσιᾶς πού λυμαίνεται κάθε πολιτεία καὶ κάθε χωριὸ τῆς Ἑλλάδος. Τὰ ἐγκληματικὰ χέρια τῶν ξένων τὰ ὀδηγοῦν ἄτιμοι χαφιέδες καὶ προδότες γιὰ νὰ βρίσκουνε παντοῦ καὶ νὰ χτυπᾶνε κάθε Ἕλληνα πατριώτη, γιὰ νὰ ἐκβιάζουνε, γιὰ νὰ βασανίζουνε καὶ νὰ ἐξορίζουνε, νὰ σκοτώνουνε. Αὐτοὶ οἱ ἄτιμοι χαφιέδες καὶ προδότες ἔδωκαν τὸ παράδειγμα τῆς «συνεργασίας» τῶν ἑλληνικῶν σωμάτων ἀσφαλείας μὲ τὴ Γκεσταπό καὶ τοὺς καραμπινιέρους.

Καὶ τέλος, αὐτοὶ ἀνοίξαν τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἐκπόρνεψή τῶν γυναικῶν, ποὺ πῆρε τέτοια καταπληχτικὴ καὶ ἀναπάντεχη ἔχταση στὸν τόπο μας. Ποῦ εἶναι τὰ «πατροπαράδοτα ἑλληνικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα»; Σὲ πολιτεῖες καὶ χωριὰ τριγυρνᾶν οἱ ξένοι στρατιῶτες ἀγκαλιασμένοι μὲ τὶς γυναῖκες μας, τὶς κόρες μας, τὶς ἀδερφάδες μας. Ἀπὸ τὰ μεγαλόσπιτα ποὺ χορεύουν καὶ πίνουν σαμπάνιες καὶ ὀργιάζουν οἱ μεταξοφορεμένες κυράδες μὲ ξένους ἀξιωματικούς, ὡς τὰ χωρικὰ σπίτια ποὺ μπανοβγαίνουνε φανερὰ οἱ ξένοι ἀγαπητικοί. Μπροστὰ στὰ μάτια μας εἶναι ἀκόμη οἱ ἀνάπηροι τοῦ πολέμου, μὲ κομμένα χέρια καὶ πόδια, οἱ τραυματίες, οἱ σακάτηδες. Ἀκόμα δὲν ἔβγαλαν τὰ μαῦρα οἱ χῆρες καὶ τὰ ὄρφανὰ τοῦ πολέμου. Κι' οἱ φονιάδες τους γυρίζουν ἀγκαλιὰ μὲ τὶς γυναῖκες μας καὶ τὶς ἀδερφές μας.

Καὶ ἔτσι ἐγέμισαν οἱ πολιτεῖες καὶ τὰ χωριὰ μας ἀπὸ ἀρρώστειες ἀφροδίσιες. Ἐτσι δώδεκα χρονῶν κορίτσια εἶναι γιομάτα σύφιλη. Καὶ κοντὰ σὲ ὅλες τὶς ἄλλες πληγὲς τοῦ ἐκφυλισμοῦ μπαίνει ἀκόμα καὶ τούτη ἐδῶ, ὁ ἐκφυλισμὸς ἀπὸ τὴ σύφιλη!

Καὶ ὅλ' αὐτὰ τὰ βλέπουν οἱ προδότες καὶ τὰ τσακάλια μὲ ἡσυχὴ συνείδηση καὶ χαρούμενο μάτι καὶ τὸ λένε κιόλας φανερά. «Ἄς βαστάξει ὅσο μπορεῖ ἐτοῦτο τὸ πανηγύρι. Ἐμεῖς πλουτίζουμε, ἐμεῖς καλοπερνᾶμε. Εὐλογημένη ἡ νέα τάξη τῶν πραγμάτων». «Εὐλογημένη ἡ νέα τάξη τῶν πραγμάτων», εἶχε τὴν ἀναισχυντία νὰ τὸ πεῖ αὐτὸ ὁ Τσολάκογλου στὴ Θεσσαλία καὶ στὴν Κρήτη, ἀνάμεσα στὰ καπνισμένα ἑρείπια ἀπὸ χωριὰ καὶ πολιτεῖες, ἀνάμεσα στὰ κουφάρια τῶν χιλιάδων ἀδικοσκοτωμένων, ἀνάμεσα στοὺς ἀποσκελετωμένους ἀπὸ τὴν πεῖνα πολῖτες. Μὰ τὰ εἶπε ὠχυρωμένος πίσω ἀπὸ τὶς γερμανικὲς ξιφολόγχες καὶ τὰ πολυβόλα.

Νὰ ἰδοῦμε τί θὰ πεῖ κι' αὐτὸς κι' ὅλοι οἱ προδότες καὶ τὰ τσακάλια, ὅταν οἱ ξιφολόγχες τῶν ξένων καὶ

τὰ πολυβόλα τους καὶ τὰ ἀεροπλάνα τους δὲν θὰ εἶναι πιά στὸν τόπο μας. Γι' αὐτὸ, λοιπόν, καὶ τοῦτοι ὅλοι εὐχονται νὰ μείνουμε πάντα ἐδῶ. Ἡ σκλαβιὰ νὰ γίνεῖ τὸ μόνιμο καθεστῶς τῆς Ἑλληνικῆς γῆς.

3. Η ΑΓΩΝΙΑ ΕΝΟΣ ΛΑΟΥ

Ἀπέναντι σ' αὐτὴ τὴ φοβερὴ συμφορὰ, τὴν ἄγρια μπόρα ποὺ ξέσπασε πάνω στὴ χώρα μας καὶ καταβασανίζει τὸ λαό μας, ποιά εἶναι ἡ στάση τοῦ λαοῦ; Πῶς ἀντιμετωπίζει ὁ λαὸς τὰ χτυπήματα ποὺ ἀναταράζουν ὅλη του τὴ ζωὴ; Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τὰ χτυπήματα τῆς τυραννίας τῶν ξένων κατακτητῶν, τὴν ἀρπαγὴ τοῦ ψωμοῦ του, τὴν ὀλόπλευρη στέρηση τῶν μέσων τῆς ζωῆς του, τὴν ἀβεβαιότητα, τὴ μαύρη ἔγνοια ποὺ τὸν κατατρώγει τὴν πᾶσαν ἡμέρα, τὸ θάνατο ποὺ τὸν τριγυρίζει μὲ χίλιες μορφές τὴν κάθε στιγμή; Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τὰ χτυπήματα τῆς προδοσίας, τὴν ἄγρια καὶ ἀχόρταγη μανία τῆς κερδοσκοπίας, τὴν αἰσχρὴ συνωμοσίαν τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς δυστυχίας του;

Ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη, ὅλα τὰ στρώματα τοῦ λαοῦ μας εἶδανε νὰ ἀναποδογυρίζεται καὶ νὰ γκρεμίζεται γύρω τους τὸ οἰκοδόμημα τῆς ζωῆς τους. Ὁ ἐργάτης ἔχασε τὴ δουλειά του, βρέθηκε στὸ δρόμο ἀπένταρος. Μὰ καὶ ὅποιος εἶχε δουλειά, τὸ μεροκάματο του ἔγινε μὲ μιᾶς μηδενικὸ τῶν μηδενικῶν. "Ὅ,τι κέρδιζε ὅλο τὸ μῆνα δὲν τοῦ ἔφτανε πιά γιὰ νὰ ζήσει οὔτε μιὰν ἡμέρα. "Ἄν, πρωτῆτερα, μποροῦσε νὰ τρώει αὐτὸς καὶ τὰ παιδιὰ του ἓνα κομμάτι ψωμί, λίγες ἐλιές, λίγα χορταρικά, τώρα χάθηκε καὶ τὸ ψωμί καὶ ἡ ἐλιά καὶ τὸ χόρτο. Τὸ σκληρὸ μονοπάτι ποὺ βιάδιζε πάντα, ἔγινε τώρα ὁ δρόμος τοῦ μαρτυρίου, ποὺ ὠδηγοῦσε κι' αὐτὸν καὶ τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιὰ του κατευθεῖαν στὸ

νεκροταφείο. Στὴν ἴδια θέση βρέθησαν ὅλοι οἱ μισθωτοί. Ὁ ἰδιωτικὸς καὶ δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ τραγικὸς αὐτὸς αἰώνιος ἀκροβάτης ἀνάμεσα στὴν πείνα καὶ στὴν κοινωνικὴ ἀξιοπρέπεια, ἔγρασε κάθε ἰσορροπία. Τὸ κρυφὸ μαρτύριό του ἔγινε τώρα πιά φανερό. Σιγὰ-σιγὰ ἀποσκελετώθηκε αὐτὸς καὶ ἡ φαμελιά του. Τὰ ροῦχα του κυλᾶν ἀπὸ πάνω του, τὸ πρόσωπό του ἐσοῦρωσε. Ὅλοι γέρασαν μὲ μιᾶς καὶ στὰ μάτια τους ζωγραφίστηκε ἡ μαύρη ἔγνοια καὶ ἡ ἀγωνία ἢ θανάσιμη. Ἡ διάσταση ἀνάμεσα στὸ εἰσοδήμα καὶ στὰ πιὸ ἀπαραίτητα ἐξοδα τῆς ζωῆς ἔγινε τρομαχτικὴ. Ὁλος ὁ μισθὸς δὲ φτάνει γιὰ νὰ ἀγοράσει τὰ τρόφιμα δέκα ἡμερῶν, πέντε ἡμερῶν, τριῶν ἡμερῶν, μιᾶς ἡμέρας. Ὁλος ὁ μισθὸς ἑνὸς μηνὸς δὲ φτάνει γιὰ νὰ περάσει ἓνα ζευγάρι σόλες στὰ τρύπια παπούτσια του! Καὶ γιὰ τὸ μισθωτό, λοιπόν, ἀνοιξε πλατὺς ὁ δρόμος τοῦ νεκροταφείου, ἡ μαύρη πύλη τοῦ θανάτου ἀπὸ μαρασμό, πού καταπίνει τὰ παιδιὰ του, τοὺς γονιούς του, τὴ γυναῖκα του καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον. Οἱ συνταξιούχοι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ καὶ τὰ θύματα τῶν πολέμων ἔπαθαν χειρότερα. Οἱ μικροὶ καὶ μεσαῖοι εἰσοδηματίες καὶ ἄλλοι, γλυκὰ ἀποκοιμισμένοι ἀπάνω στὸ μαλακὸ προσκέφαλο τῆς ἐξασφαλισμένης ζωῆς, ξύπνησαν τραγικὰ μπροστὰ στὸ τρομαχτικὸ φάσμα τῆς πείνας.

Καὶ ὅλοι αὐτοί, ἐργάτες, ὑπάλληλοι, ἐπαγγελματίες, βιοτέχνες, εἰσοδηματίες, πού ἀνοιξε μὲ μιᾶς βαθὺς ὁ λάκκος μπροστὰ τους, ἄρχισαν νὰ ξεπουλᾶνε ὅ,τι βρισκότανε σπίτι τους. Δαχτυλίδια, βέρες, ρολόγια, ἐπιπλα, χαλιά, τεντζερέδια, πιατικά, παπλώματα, κουβέρτες, ρουχισμός, πήρανε τὸ δρόμο τῆς ἀγορᾶς. Κάθε μικροοικονομία ἐξανεμίστηκε. Ὅ,τι κρυβότανε γιὰ στήριγμα τῶν γηρεκτειῶν, ἢ προῖκα τῶν κοριτσιῶν, τὸ κεντητὸ προσκέφαλο, τὰ νυφικὰ σεντόνια, ὅλα πήρανε τὸ δρόμο τῆς ἀγορᾶς. Τὰ καταπίνει κάθε μέρα ὁ σκο-

τεινός λάκκος και όμως τὸ τρομαχτικὸ φάσμα τῆς πείνας εἶναι ἐκεῖ μπροστά τους. Ἔ! ἡ ζωὴ εἶναι ἀβάσταχτη. Ἡ σκλαβιά ἐγινε ἀβάσταχτη. Ὁ θάνατος εἶναι μπροστά μας. Λοιπὸν τί περιμένουμε;

Τὰ ἴδια και χειρότερα γίνονται στὰ χωριά, μ' ὅλη τὴ φαινομενικὴ ὑπερτίμηση τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων και τὸ φαινομενικὸ πλοῦτο ποὺ συσσωρεύεται στὶς κασσέλες μερικῶν ἀγροτῶν. Ἐδῶ βέβαια φάνηκε στὴν ἀρχὴ σὰ νὰ ἦρθε ἀναπάντεχα ὁ χρυσὸς αἰώνας. Οἱ χωριάτες εἶδανε μὲ μιᾶς νὰ τρέχουνε τὰ χιλιάρικα μέσα στὸ σπιτικό τους, νὰ μπαίνουν ἀπὸ τὶς πόρτες και τὰ παράθυρα τὰ λεφτά, και νὰ χρυσοπουλιέται τὸ σιτάρι τους, τὸ καλαμπόκι τους, τὸ λαχανικό τους, ἡ πατάτα τους, ἡ ἐλιά τους, τὸ κρασί τους, τὸ τυρὶ τους, τὸ γάλα τους. Πίστεψαν πὼς τώρα μποροῦνε κι' αὐτοὶ νὰ ξεχρεώσουνε τὰ χτήματά τους, ν' ἀγοράσουνε κι' ἄλλα χτήματα, ν' ἀγοράσουνε σπίτια στὶς πολιτεῖες, ν' ἀγοράσουνε χρυσαφικά και διαμαντικά, μεταξωτὲς κάλτσες στὶς τσοῦπρες τους, ἀκόμα και πιάννα νὰ κουβαλοῦνε στὸ χωριό. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως ἄρχισαν νὰ βλέπουν νὰ λυώνει μπροστὰ στὰ μάτια τους ὁ θησαυρός. Γιὰ ἓνα ζευγάρι ἄρβυλα ἢ τσαρούχια, χρειάζονταν τώρα σωρὸ τὰ χιλιάρικα, τὰ ζῶα τους ἄρχισαν νὰ ψοφᾶνε μὴ ἔχοντας τροφή, τοὺς ἄρπαξαν οἱ ξένοι σταυρωτῆδες τὰ πουλερικά τους και τὰ πρόβατά τους. Δὲν ἔχουνε γάλα, δὲν ἔχουνε αὐγὸ νὰ φᾶνε. Καὶ ἦρθε τὸ κράτος νὰ τοὺς πάρει και τὰ γεννήματα μὲ τὴ βοήθεια τῶν караμπινιέρων. Στὸ τέλος στερήθηκαν και τὸ ψωμί. Δεκάδες πεθαίνουν οἱ φτωχοὶ χωριάτες ἀπὸ πείνα, γυμνοὶ και ξυπόλητοι περπατᾶνε. Καὶ στὸ τέλος τέλος, και κείνοι ποὺ ἔχουνε σωριασμένα τὰ χιλιάρικα στὶς κασσέλες τους θὰ ἰδοῦνε πὼς δὲ θὰ μποροῦνε οὔτε στὸν τοῖχο νὰ τὰ κολλήσουνε γιὰ ταπετσαρία γιατί θὰ τοὺς λείπει ἡ κόλλα. Εἶναι κοινὴ ἡ συμφορὰ γιὰ ὅλους κι' ἄς

μὴ μᾶς ξεγελάει ὁ Νιαγάρας τοῦ χαρτιοῦ. Τὰ πραγμα-
τικὰ ἀγαθὰ, τὰ προϊόντα μας, ὅ,τι ἔχουμε ὑλικὸ ἀγαθό,
αὐτὸ ἐξατμίζεται, φεύγει, πάει στὰ ξένα χέρια καὶ σὲ
ξένες κοιλιές. Φτωχοί, πάμφτωχοι πρόκειται νὰ γίνουμε
ὅλοι, γιατί καὶ τὰ σπίτια μας καὶ στίς πολιτεῖες καὶ
στὰ χωριά, καὶ τὰ χωράφια μας, κι' οἱ πέτρες ἀκόμα
πρόκειται σὲ λίγο νὰ βρεθοῦν σὲ ξένα χέρια. Ξένοι
ἀφεντάδες πρόκειται νὰ πάρουν ὅλα τὰ ἀγαθὰ μας, καὶ
μεῖς, σκλάβοι, ἀλευτέρωτοι, εἴλωτες, δοῦλοι, γυμνοὶ καὶ
ξυπόλητοι καὶ κουρελῆδες καὶ πεινασμένοι πρόκειται
νὰ χύνουμε τὸν ἰδρῶτα μας πάνω σὲ τούτη τὴ γῆ,
γιὰ νὰ παχαίνουμε τοὺς ξένους ἀφεντάδες καὶ νὰ πε-
θαίνουμε χίλιους θανάτους κάθε μέρα. Ἡ μοῖρα ποὺ
φυλάνε γιὰ μᾶς οἱ ξένοι καταχτητὲς εἶναι ἡ μοῖρα τῶν
μαύρων τῆς Ἀφρικῆς, τῶν κούληδων καὶ τῶν Κινέζων
κούρελῆδων ποὺ ψοφᾶνε σὰν τίς μύγες στίς πολιτεῖες
καὶ στὰ χωριά.

Καὶ κανένας μας ἀληθινὰ δὲν ξεγελιέται. Ἀπέναντι
σ' αὐτὴ τὴ μαύρη δυστυχία, ποὺ μᾶς ἔρριξαν, καὶ ποὺ
ὁ μόνος σκοπὸς τους εἶναι νὰ τὴν μονιμοποιήσουν, μιὰ
καὶ μόνη εἶναι ἡ ψυχικὴ στάση τοῦ λαοῦ μας ἀπ' ἄκρη
σ' ἄκρη, ἐξὸν ἀπὸ τοὺς προδότες καὶ τὰ τσακάλια. Μῖ-
σος ἄγριο κι' ἄρνηση ἀπόλυτη!

Οἱ ξένοι καταχτητὲς καὶ οἱ ντόπιοι αἱματορουφη-
χτάδες ἓνα σκοπὸ ἔχουνε: Νὰ μᾶς λυγίσουνε τίς ψυχές
κάτω ἀπὸ τὰ χτυπήματα τῆς συμφορᾶς, νὰ σπάσουνε
τὰ ζωτικὰ νεῦρα τῆς ζωῆς μας, νὰ τσακίσουνε τὴν ψυ-
χικὴ μας ἀντίσταση, νὰ μᾶς κάνουνε νὰ δεχτοῦμε τὴ
μαύρη μοῖρα ποὺ μᾶς ἐτοιμάζουνε, νὰ μᾶς ρίξουνε στὴν
ἀπελπισία καὶ στὴ μοιρολατρεία.

Μὰ ὁ λαὸς αὐτὸς μὲ τὴν τρισχιλιόχρονη ἱστορία,
ποὺ πέρασε μέσα σὲ τόσες συμφορὲς χωρὶς νὰ χάσει
ποτὲ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴ δύναμη τῆς ἄρνησης ἀπέναντι
σὲ κάθε καταχτητὴ, δὲ θὰ λυγίσει καὶ τώρα καὶ δὲ θὰ

ἀπελπιστεῖ. Καί τώρα δλόφυχα ἐνωμένους θὰ ριζώσει στὸ χῶμα τὸ ἐλληνικὸ καὶ στὴν ἱστορίαν τὴν ἐλληνική, καὶ μὲ ἀτσαλωμένη τὴν ψυχὴ θὰ ἀντιτάξει στοὺς τυράννους τὸ «ὄχι», τὸ «ὄχι» τὸ ὀριστικὸ καὶ ἀμετάκλητο. Καὶ αὐτὸ πραγματικὰ κάνει.

Δὲν τὸν ἐλύγισεν ἡ συμφορὰ καὶ ἡ παραζάλη, καὶ τώρα συγκεντρώνει τὶς δυνάμεις του γιὰ νὰ τὸ πεί τὸ «ὄχι» αὐτὸ τὸ μεγαλόφωνο καὶ νὰ τὸ στηρίξει μὲ ὅλα τὰ κορμιά καὶ ὅλες τὶς ἀδάμαστες ψυχές. Ἀληθινὰ ὁ φριχτότερος ἐχθρὸς μας τούτῃ τῇ στιγμῇ θὰ ἦταν ἡ παθητικὴ ἀποδοχὴ τῆς μοίρας μας, θὰ ἦταν ἡ ἀποκαρδίωση, ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ μοιρολατρεία.

Ἡ μοιρολατρεία μὲ τὶς δύο τῆς μορφές. Τῇ μιᾷ πού λέει: «Ὅ,τι ἔγινε, ἔγινε. Εἴμαστε πολὺ ἀδύνατοι, δὲ μποροῦμε νὰ ἀντισταθοῦμε στὰ θεριά πού μᾶς κατασπαράζουνε. Ἄς σκύψουμε τὸ κεφάλι, ἄς συμβιβαστοῦμε μὲ τὴ μοῖρα μας κι' ἔχει ὁ Θεός!» Ἄς παραδοθοῦμε στὴ μεγαλοψυχία τῶν τυράννων μας». Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς προδοσίας πού τὰ λέει αὐτά. Ἡ φωνὴ τοῦ Τσολάκογλου καὶ τῶν καθαρμάτων σὰν κι' αὐτόν. Κάθε συμβιβασμός, κάθε ἀποδοχὴ τοῦ μοιραίου εἶναι προδοσία. Ὁ λαὸς πού τσακίζεται ἀπὸ τὴν ὑπέρτερη βία γιὰ μιὰ στιγμὴ, δὲν εἶναι ἀκόμα σκλάβος. Σκλάβος γίνεται ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού ψυχικὰ δέχεται τὴ σκλαβιά. Κι' αὐτὸ κοιτάζουνε νὰ πετύχουν οἱ ἐχθροὶ μας μὲ τὴ φωνὴ τῶν προδοτῶν. Καὶ ἡ ἄλλη μορφή τῆς μοιρολατρείας εἶναι τὸ ἴδιο ὀλέθρια ὅταν λέει: «Ἄς σταυρώσουμε τὰ χέρια κι' ἄς περιμένουμε νὰ μᾶς ἐλευθερώσουν ἄλλοι!» Γιατὶ καὶ τούτῃ ἡ μορφή τῆς μοιρολατρείας εἶναι ἀποδοχὴ τῆς σκλαβιάς. Ὅποιος δέχεται νὰ τοῦ χάρισουν ἄλλοι τὴ λευτεριά του, αὐτὸς ὁμολογεῖ κιόλας πὼς εἶναι σκλάβος καὶ τὸ πολὺ-πολὺ πρόκειται ν' ἀλλάξει ἀφέντη. Ὁχι! κανένα εἶδος συμβιβασμό, κανένα εἶδος μοιρολατρεία δὲν ἀποδέχεται ὁ

λαός ο ελληνικός. Και τὸ ἔδειξε κιόλας καὶ τὸ δείχνει
μέ τῇ διαγωγῇ του. Στὶς πολιτεῖες καὶ στὰ χωριά μας,
ἐξὸν ἀπὸ τοὺς λίγους προδότες καὶ τοὺς ἐκμεταλλευ-
τές, δὲν ὑπάρχει καμμιά σκλαβωμένη ψυχὴ. Ἀγωνί-
ζονται οἱ ἐργάτες καὶ οἱ μισθωτοὶ στὶς πολιτεῖες, ἀγω-
νίζεται ὁ ἀγρότης. Στὰ βουνὰ τῆς Ἑλλάδος ἀντηχεῖ
κιόλας ἡ γνώριμη φωνὴ τῆς λευτεριάς. Ἡ φωνὴ τῶν
καριοφιλιῶν τοῦ 21, ἡ φωνὴ τοῦ μάνλιχερ τοῦ 42.

Ὁχι! Δὲν ὑπάρχει συμβιβασμὸς καὶ μοιρολατρικὴ
ἀποδοχὴ τῆς σκλαβιάς. Ἐνας καὶ μόνος δρόμος ἀνοίγε-
ται μπροστὰ μας. Ὁ δρόμος τῆς ἐνεργητικῆς ἀντίστα-
σης, ὁ δρόμος τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα. Ἀντί-
σταση ἐνεργητικὴ. Παλλαϊκὸς ἀγῶνας γιὰ τὴν κατάκτη-
ση τῆν ὀριστικὴ καὶ τὴν κατοχύρωση τῆν ὀριστικὴ τῆς
λευτεριάς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἡρωϊκὴ διάθεση τοῦ ἐλληνικοῦ
λαοῦ μέσα στὴν ἀγωνία του. Ἡ ἀγωνία τοῦ ἐλληνικοῦ
λαοῦ, εἶναι ἡ ἀγωνία λαοῦ ποὺ θέλει νὰ ζήσει καὶ θὰ
ζήσει. Ποὺ θὰ παλαίψει ὅλος μαζὶ ἐνωμένος, ποὺ θὰ
παλαίψει καὶ θὰ νικήσει.

Γιατὶ τώρα, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά, νοιώ-
θουμε ὅλοι ζωντανὴ μέσα μας τὴν ἐγερτήρια κραυγὴ
τοῦ Ρήγα τοῦ Φεραίου, ποὺ ἐμψύχωσε τοὺς προγόνους
μας τοῦ 21.

«Καλλίτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύτερη ζωὴ
παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακὴ!»

4. ΤΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ἀπάντηση τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ
στὴν ξένη τυραννία καὶ στὴ ντόπια προδοσία. «Καλλί-
τερα μιᾶς ὥρας ἐλεύτερη ζωὴ»! Μ' αὐτὴν τὴν ἀπόφα-
ση ἀντικρῦζει ὁ ἐλληνικὸς λαὸς τὰ χτυπήματα τῶν ξέ-
νων ἐθνικοφασιστῶν καὶ τῶν ντόπιων προδοτῶν. Ν' ἀγω-

νιστεί, νὰ παλαίψει, νὰ νικήσει, νὰ λυτρωθῆι, νὰ λυτρωθῆι ὀριστικὰ ἀπὸ κάθε ξένη καὶ ντόπια σκλαβιά.

Καὶ ἡ ἀπόφαση αὐτὴ ξεσπάει ἀπὸ χίλιες πλευρῆς. Καὶ ἀπὸ χίλιες πλευρῆς γίνεται προσπάθεια νὰ ριχτοῦνε συνθήματα γιὰ τὸν ἀγῶνα καὶ νὰ ὀργανωθοῦνε δυνάμεις γι' αὐτόν.

Μὰ ἓνας τέτοιος ἀγῶνας σκληρὸς καὶ δυνατός, ἓνας ἀγῶνας γιὰ ζωὴ ἢ θάνατο ἑνὸς λαοῦ, δὲ μπορεῖ νὰ διεξαχθῆι οὔτε μὲ πρόχειρα συνθήματα, οὔτε μὲ πρόχειρες, σκόρπιες, ἀσυννεόητες καὶ διασπαρμένες ὀργανώσεις.

Ὁ ἀγῶνας αὐτὸς βγαίνει μέσα ἀπὸ τὴ σημερινὴ ἀντικειμενικὴ πραγματικότητα καὶ ἀπὸ τὴ σημερινὴ ψυχικὴ διάθεση ὁλόκληρου τοῦ λαοῦ. Γιὰ νὰ πετύχει, πρέπει νὰ ἀνταποκρίνεται καὶ στὶς ἀνάγκες τῆς πραγματικότητας, καὶ στὴν ἀληθινὴ ψυχικὴ διάθεση τοῦ λαοῦ. Πρέπει νὰ ριζώσει βαθιὰ μέσα στὰ πράγματα, νὰ ριζώσει μέσα στὴ γῆ μας, ν' ἀγκαλιάσει τὴν ἀκατανίκητη λαχτάρα τοῦ λαοῦ γιὰ τὴ λευτεριά του. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη καὶ τὰ γνωρίσματά του καὶ οἱ σκοποὶ του καὶ τὰ συνθήματά του νὰ βγοῦν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὶς ἀνάγκες καὶ μέσα ἀπὸ τοὺς πόθους τοῦ λαοῦ, καὶ τότε μόνο θὰ ὀδηγηθοῦνε καὶ στὸ σωστὸ δρόμο γιὰ τὴν ὀργάνωσή του.

Ποιᾶ εἶναι λοιπὸν τὰ γνωρίσματα αὐτὰ τοῦ ἀγῶνα;

Ὁ σημερινὸς ἀγῶνας τοῦ λαοῦ μας στὸ περιεχόμενό του δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι τίποτ' ἄλλο, παρὰ ἀπελευθερωτικὸς. Πρόκειται νὰ καταχτήσουμε τὴ λευτεριά μας, νὰ διώξουμε τοὺς ξένους ἐπιδρομεῖς ἀπὸ τὴ χώρα μας, νὰ ὑπερασπίσουμε τὰ δικαιώματά μας στὴ ζωὴ καὶ στὸν πολιτισμό. Πρόκειται ν' ἀνοίξουμε τὸ δρόμο γιὰ μιὰν ἐλεύθερη, πολιτισμένη κι' εὐτυχισμένη Ἑλλάδα. Αὐτὸς εἶναι ὁ πρῶτος, ὁ ὑπέρτατος, ὁ μόνος σκοπός, πού μας προβάλλεται σήμερα ἐπιταχτικὰ ὅσο ποτέ.

Στή μορφή του ὁ σημερινὸς ἀγῶνας δὲ μπορεῖ, παρὰ νὰ εἶναι παλλαϊκός, ν' ἀγκαλιάσει ὅλα τὰ στρώματα τοῦ λαοῦ, καὶ τὸν ἐργάτη, καὶ τὸν ἀστό, καὶ τὸν ἀγρότη καὶ τὸ διανοούμενο. Καὶ μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια τῆς παλλαϊκότητος ὁ ἀγῶνας αὐτὸς χαρακτηρίζεται σὰν ἀγῶνας ἐθνικός. Ὁ σημερινός, λοιπόν, ἀγῶνας ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ πράγματα καὶ τὴν ψυχικὴ διάθεση ὅλου τοῦ λαοῦ, εἶναι ἀγῶνας ἐθνικοαπελευθερωτικός, καὶ μόνο ἂν ἔτσι κατανοηθεῖ καὶ ὀργανωθεῖ μπορεῖ νὰ φέρει τὸ ποθητὸ ἀποτέλεσμα.

Μὰ ἓνας τέτοιος ἀγῶνας, γιὰ νὰ διεξαχθεῖ ἀποτελεσματικὰ δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι ἀκέφαλος ἢ πολυκέφαλος. Ἀσύνταχτα μπουλούκια, ὅσοδῆποτε ἀποφασισμένα, δὲ μποροῦν νὰ φέρουν ἀποτέλεσμα. Ἀσυννεόητες ὁμάδες, ὅσοδῆποτε ἡρωϊσμό κι' ἂν δείξουνε, εἶναι καταδικασμένες στὴν καταστροφή.

Ἐνας τέτοιος ἐθνικοαπελευθερωτικός ἀγῶνας, γιὰ νὰ διεξαχθεῖ ἀποτελεσματικὰ ἔχει ἀνάγκη πρὶν ἀπ' ὅλα, καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλα, ἀπὸ ἐνότητα. Ἐνότητα στοὺς σκοπούς, ἐνότητα στὴν ὀργάνωση καὶ ἐνότητα στὴν καθοδήγηση.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιταγὴ ποὺ ἔρχεται μέσα ἀπὸ τὰ πράγματα καὶ μέσα ἀπὸ τὴ λαϊκὴ θέληση.

Μ' ὅλη τὴν καλὴ τους πρόθεση οἱ διάφορες ὁμάδες ποὺ προθυμοποιοῦνται ν' ἀναλάβουν ἓνα μέρος τοῦ ἀγῶνα, θὰ φέρουν ὀλέθρια ἀποτελέσματα ἂν δὲν κατανοήσουνε τὴ βασικὴ αὐτὴ ἀπαίτηση.

Πρῶτα-πρῶτα, λοιπόν, ἐνότητα στοὺς σκοπούς. Ποιοὶ μπορεῖ νὰ εἶναι σήμερα οἱ σκοποὶ ἑνὸς ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα :

α) Ἡ καθημερινὴ πάλη γιὰ νὰ μὴν τσακιστεῖ ὁ λαὸς κάτω ἀπὸ τὴν πείνα, τὴν ἀρρώστεια καὶ τὶς ὀλικὲς στερήσεις. Ὅταν ἀφίσεις τὸ λαὸ νὰ πεθάνει στοὺς δρόμους, νὰ κουρελιαστεῖ ψυχικὰ καὶ σωματικὰ,

καὶ λές ἔπειτα πῶς θὰ κάνεις «στὸν κατάλληλο καιρὸ» ἐθνικοαπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, εἶσαι ἓνας συνειδητὸς ἀπατεώνας καὶ συνεργάτης τοῦ ἐχθροῦ. Γιατὶ εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ λές, πῶς θὰ βάλεις ἓνα κουφάρι νὰ πολεμήσει.

Ὁ ἐθνικοαπελευθερωτικὸς ἀγῶνας λοιπόν, ἀρχίζει, ἀπὸ τὴν καθημερινὴ πάλη γιὰ τὸ ψωμί, γιὰ τὰ συσσίτια, γιὰ τὰ μεροκάματα, γιὰ τὰ φάρμακα, ἐνάντια στὴν ἐξαθλίωση τοῦ λαοῦ καὶ τῆ λιμοκτονία του.

β) Ἡ καθημερινὴ ἀντίσταση, παθητικὴ καὶ ἐνεργητικὴ, ἐνάντια στὸν κατακτητὴ καὶ στὰ κοπέλια του. Ὁ φρονηματισμὸς τοῦ λαοῦ, ἡ καταπολέμηση κάθε συμβιβασμοῦ μὲ τὴ σκλαβιά.

γ) Ἡ καθημερινὴ προσπάθεια νὰ παραλύσουν οἱ δυνάμεις τοῦ κατακτητῆ, νὰ μὴν ἐξυπηρετοῦνται οἱ πολεμικοὶ σκοποὶ του μὲ τὴν ἐργασία τῆ δική μας καὶ μὲ τὰ ὑλικά τὰ δικά μας.

δ) Ἡ ἐνεργητικὴ ἀντίσταση στὴ βία, ἡ ἀπάντηση στὴ βία μὲ τὴ βία, ὁ ἐνοπλος ἀγῶνας καὶ ἡ τελικὴ ἐνοπλὴ ἐξέγερση.

Πῶς μπορεῖ νὰ ὀνομαστεῖ ἐθνικοαπελευθερωτικὸς ἓνας ἀγῶνας ποὺ δὲν περιέχει ὅλους αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς καὶ ποὺ μόνο ἔτσι μπορεῖ νὰ φέρει τὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα, τὴν ἀπολύτρωση τῆς χώρας ἀπὸ τοὺς ξένους κατακτητὲς καὶ τὴν ἀνάχτησιν τῆς λευτεριάς μας;

Μὰ ὁ ἀγῶνας δὲ μπορεῖ νὰ σταματήσῃ ὡς ἐδῶ. Δὲν ἀρκεῖ νὰ κατακτηθῇ ἡ λευτεριά, πρέπει καὶ νὰ στερεωθῇ καὶ νὰ κατοχυρωθῇ. Καὶ αὐτὸ δὲ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς παρὰ ἂν ὁ λαὸς κρατήσῃ στὰ χέρια του τὴ λευτεριά του, καὶ ἐξασκεῖ τὰ κυριαρχικά του δικαιώματα ἀπεριόριστα καὶ στὸν καιρὸ τῆς εἰρήνης. Τώρα ποὺ ἔχασε ὁ λαὸς τὴ λευτεριά του, τώρα καταλαβαίνει τὴ σημασία ἔχει νὰ τὴν κρατήσῃ πάντα αὐτὸς στὰ χέρια του καὶ νὰ μὴ τὴν ἐμπιστεύεται σ' ἄλλους.